

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

אין בעל הנס מכיר בניסו

לרגל שמחת הבר מצוה
של הבחור המופלג בתויר"ש
יצחק ווייס ז"י

בן הרה"ח מו"ה אשר זעליג ווייס הי"ו
גבאי שני דקהילת סאנטוב-לייקווד

האזינו תשע"ט

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשע"ט

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הרבני החסיד המפואר

מו"ה אשר זעליג ווייס הי"ו

גבאי שני דקהל "זכרון אלעזר" סאנטוב לייקווד

לרגלי שמחת הבר מצוה

של בנו הבחור המופלג בתורה ויראת שמים

יצחק נ"י

ממצוייני ת"ת "דרכי אבותינו"

יזכה בע"ה לרוות הרבה תענוג ונחת

אין בעל הנס מכיר בניסו

בקידושא רבא ש"ק פרשת בחקותי תשע"ד*

חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו (איכה ג', כ"ב)! – התרגשות גדולה היא הזמן הזה שקוינו לה – עת יושב לדינו הילד היקר והנחמד יצחק נ"ו בן ידידנו היקר והנכבד ר' אשר זעליג ווייס הי"ו – מחשובי מתפללי בית מדרשנו – ואנו עורכים כעת סעודת הודאה להשי"ת לאחר שהילד עבר ל"ע תאונת דרכים איזמה ונוראה, אשר כפסע היה בינו ובין החיים, והקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו הצילו מרדת שחת והקימו לחיים – מה גדלו מעשיך ה' (תהלים צ"ב, ו) – יש לנו כאן את ההזדמנות להודות לו על חסדיו המרובים והנפלאים האלה.

בראותנו ניסים אלו, מתיישבת הקושיא הידועה "מניין לתחיית המתים מן התורה" (מסכת סנהדרין דף צ' ע"ב) – שכן – "מכאן לתחיית המתים! – אנו רואים בעינינו שתחיית המתים מן התורה!

מה גדלו מעשיך ה' מאוד עמקו מחשבותיך איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת (תהלים צ"ב, ו-ז). מפרש הרה"ק הרבי ר' בונם מפשיסחא זי"ע: "מה גדלו מעשיך ה'" – הלא מעשיך ית"ש כה גדולים ורבים הם, "מאוד עמקו מחשבותיך" – אני צריך להתעמק במחשבותי ולהבין איך שייך במציאות כזה דבר – ש"איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת" – שיהיה איש שוטה

*בסעודת הודאה עבור הילד יצחק ווייס נ"ו בן הרה"ח ר' אשר זעליג הי"ו

ופתי עלי אדמות שלא יבין ולא ישכיל להתבונן ולהתפעל מגודל מעשיך!

ברוך ה' שנתקיימה בנו מה שכתוב בפרשתנו (ויקרא כ"ו, כ"ט):
 ואכלתם בשר בניכם ובשר בנותיכם תאכלו, וכידוע מהספה"ק,
 שכל הקללות המה ברכות נסתרות, וגם הנאמר בפסוק זה ברכה
 הוא, כי הנגה "ואכלתם" – הוא מלשון "ואכלת ושבעת", "בשר" –
 הוא מלשון בשורות, ומברכנו הכתוב, 'ואכלתם' – תאכלו ותשבועו,
 'בשר בניכם ובשר בנותיכם' – מהבשורות הטובות שתשמעו
 ותתבשרו מבניכם ובנותיכם. וברוך ה' שזיכנו שאפשר באמת
 לשמוח ולהתבשר בבשורות טובות.

באמת, שמחה גדולה הוא לכולנו שאנו יכולים לשמוח
 ולהודות על הנס הגדול שהקב"ה עשה עמנו – אמנם, לאמיתו של
 דבר יש לנו להתבונן, שכן לכאורה חובת השבח וההודאה מוטלת
 על האב – ר' אשר הי"ו – הוא אשר צריך להודות ולהלל ולשבח
 להקב"ה על החסדים הגלויים שעשה עמו – שהציל את בנו מרדת
 שחת – ואין הכי נמי שאנו משתתפים בקידוש הנכבד שערך לכבוד
 הודאה זו, והקידוש שנדב לכבוד ההודאה הוא ברחבות הלב – על
 זה מגיע לו יישר כח גדול – אבל מכאן ועד שגם אנו נודה להקב"ה
 על הנס הזה – הלא הנס נעשה עמו, והיה לו להאב להיכנס עם בנו
 בחדר – בביתו – בינו לבין קונו, לומר כל הלל, ולרקוד עמו
 ולהודות להקב"ה על הניסים – איך אנו נכנסים לכלל ה'עסק' הזה? ...

ברם מצינו דבר פלא – משה רבינו אמר שירה רק בשביעי של פסח – ולכאורה, למה לא אמר שירה תיכף ומיד בצאת ישראל ממצרים, ולמה המתין מלומר שירה עד שביעי של פסח?

אלא כתב בספר "שער בת רבים", שכשיצאו בני ישראל ממצרים, הם היו בבהלה גדולה – היתה שם מהומה רבתי – הם לא ידעו אם פרעה הולך לרדוף אחריהם או לא, וכיון שהיו מוטרדים מכך, לא היתה דעתם מיושבת עליהם ולא היה שייך לקבצם יחד לומר שירה ברוב עם הדרת מלך, לכך המתין משה לזמן שדעתם של בני ישראל תהא מיושבת עליהם, וזה היה בשביעי של פסח, עת נבקע הים ובני ישראל עברו ביבשה בתוך הים, אז נתיישבה דעתם עליהם, ואז היתה היכולת ביד משה לקבצם יחד ולומר שירה להקב"ה ברבים על חסדיו הגדולים והמרובים.

א"כ רואים אנו שעיקר ענין ההודאה הוא לפרסם ברבים את גודל חסדיו של הקב"ה.

וכמו שאנו רואים שהדין הוא שברכת הגומל צריכים לברך במנין עשרה. ולכאורה איזה שייכות יש לכל אותם עשרה לברכת הגומל זו – אלא כשנותנים הודאה על הנס, צריך לפרסם הנס וההודאה על גודל חסדי הבורא – בפני רבים – ולזה צריך עשרה אנשים.

ועוד יותר מפרש ק"ז הגה"ק בעל "דברי ירמיהו" זי"ע, שהדין הוא שבין עשרה אנשים אלה שנוכחים בברכת הגומל, צריכים להיות "שני רבנים" (ראה שולחן ערוך אורח חיים סי' רי"ט סעיף ג'). ולכאורה, למה צריכים לשני רבנים אלו שיהיו נוכחים שם – אלא

הביאור הוא, ששני אלה יבררו לעין כל ויביעו ברננה גודל החסדים שהקב"ה עשה עם המברך, וכך יפורסם הנס ויכירו הרבים בגודל חסדי הבורא.

אנו רואים בקרבן תודה שציוונו הקב"ה להביא עמה ארבעים חלות (ראה רש"י ויקרא ז', י"ב), והדין הוא, שאת כל החלות צריכים לאכול ביום ולילה אחד (ויקרא ז', ט"ו). ולכאורה, איך שייך שאדם אחד יאכל כל כך הרבה חלות ביום אחד! ועוד, מה שנא תודה משאר קרבן שלמים שזמן אכילתה היא לשני ימים ולילה אחד, ולמה בתודה הזמן רק ליום ולילה אחד.

ומפרש הנצי"ב זצ"ל, שאדרבה, בדווקא רצה הקב"ה שיאכלו את כל החלות ביום אחד, שלפי שאכן במציאות לא שייך שאדם אחד יאכל ביום אחד כל כך הרבה חלות, לפיכך יקרא לכל מכריו וידידיו שיסייעו לו לאכול את כל החלות ביום אחד, כדי שלא יגיעו לידי "נותר", וכאשר ישאלוהו על כך למה הוצרך להביא קרבן תודה, יספר להם על הנס שאירע עמו ועל חסדי השי"ת, וכך יתרבה כבוד שמים, שכולם ישמעו ויכירו בגודל נפלאותיו של הקב"ה.

ואומר הנצי"ב, שבקרבן תודה יש שני דינים, יש דין זביחת הקרבן ויש דין של ההודאה להקב"ה – ובזה מפרש את הכתוב (תהלים קט"ז, י"ז-י"ט): "לך אזבח זבח תודה ובשם ה' אקרא, נדרי לה' אשלם נגדה נא לכל עמו, בחצרות בית ה' בתוככי ירושלים הללוקה, "לך אזבח זבח תודה" – זה קאי על חלק זביחת התודה, "ובשם ה' אקרא" – זה קאי על חלק ההודאה, "נדרי לה' אשלם" – הכוונה על חלק זביחת הקרבן, "נגדה נא לכל עמו" – זה קאי על חלק ההודאה

שזה צריך להיות לכל עמו – בפני קהל ועדה, "בחצרות בית ה'" – זה קאי על זביחת הקרבן, "בתוככי ירושלים הללוקה" – הכוונה על חלק ההודאה שזה צריך להיות ברבים – בתוככי ירושלים.

ובדרך אגב – הרה"ק מראפשיץ זי"ע שכח פעם את יום היארציי"ט של אמו ע"ה, בלילה באה אליו אמו בחלום ואמרה לו, על הקדיש אני מוחלת לך, על הדלקת הנרות אני מוחלת לך, וגם על לימוד המשניות אני מוחלת לך, אבל על המיני תרגימא ויי"ש שאתה נותן בביהכנ"ס ביום היארציי"ט למתפללים – על זה אינני מוחלת לך...

חושבני, שבסעודת הודאה זו, אין אנו נמצאים כאן כהיכי תימצות גרידא – כאורחים לרגע – איננו כאן רק כדי שיהיה לבעל שמחה למי לפרסם את הניסים ונפלאות שעשה עמו הקב"ה – וכמו כן איננו כאן רק כדי שלבעל שמחה יהא למי לתת קידוש גדול זה, אלא כולנו הננו כאן מחותנים גדולים!

ראשית כל – אני לעצמי – חושבני שיתכן שאני חייב ליתן ושבח והודאה להקב"ה יותר מהאב עצמו! – דהנה כתוב בפסוק (תהלים ג', ט'): לה' הישועה על עמך ברכתך סלה. מפרש ק"ז הגה"ק בעל "שמן רוקח" זי"ע, שלפעמים הנס כ"כ גדול עד שאין בעל הנס מכיר בניסו – האיש הזה שאירע עמו הנס, אינו מבין כלל את גודל עוצם הנס שאירע עמו, ואינו יודע כמה גדולים חסדי ה' עמו – ומי כן יודע? – רק הקב"ה! – רק הוא יודע עוצם החסדים.

וזהו פירוש הכתוב: "לה' הישועה" – רק הקב"ה הוא יודע עומק ועוצם הישועה, ולכן "על עמך ברכתך סלה" – החובה

מוטלת איפוא עלינו תמיד להודות להקב"ה על כל חסדיו, על אף שאיננו רואים את גודל חסדו יתברך שמו...

חושבני, שהבעל שמחה שלנו – ר' אשר הי"ו – הוא בחינה של "אין בעל הנס מכיר בניסו" – כי אצלו – מה שאמרו לו – הן אנשי ההצלה הן הרופאים והן האנשים בבית החולים – הכל היה בבחינה של "מגלה טפח ומכסה טפחיים"... אבל לי – כן אמרו את האמת המרה!... – כשדיברו עמו, שמעו כל הזמן דברי חיזוק – "זה לא כל כך נורא – כבר ראו סיפורים כאלו – יהיה טוב"... אבל לי אמרו כמה חלש התקווה שישוב לאיתנו – אם בכלל... – לי אמרו שהם מסופקים אם יש בכלל חיות במח, ואפילו אם נשאר משהו חיות מי יודע איך יראה אחר כך, והגוף – הלא פשוט שאין על מה לדון, והרגלים – אין על מה לחשוב... ועל כן, אחר שאנו רואים את הילד היקר יצחק שיחי' יושב כאן אתנו, הלא זהו תחיית המתים ממש וכאמור למעלה.

ובאמת, כולנו כאן מחותנים! – אין אנו מנהלים את החשבונות של הקב"ה, אמנם רעיון – נקודה למחשבה – מותר לנו לומר. בתקופה זו – כמה תפילות ישראל נשפכו כאן לרפואתו של הילד! – כאן בביהמ"ד אמרו תהלים בציבור אחר כל תפילה! – בליל שבת אחר התפילה, ואפילו ביום טוב אחר התפילה שנמשכה זמן רב – גם אמרו תהלים בציבור – על אף שבעת אמירת עלינו לשבח כבר עומדים לפעמים ברגל אחד מחוץ לביהמ"ד, והמהדרין עומדים כבר בשתי רגליהם בחוץ... (ואגב, על זה היה מרגלא בפומי של המגיד הירושלמי המפורסם הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל, ש"עלינו" איננה

"תפילת הדרך" ... והוסיף ידידנו המשפיע המפורסם הרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, שאת ה"פעקעלעך" – החבילות כצידה ל"דרך" – כבר אורזים בעת אמירת "אין כאלוקינו" – כשחולצים את התפילין... – מכל מקום כאן המתינו כולם לגמר התפילה ואמרו תהלים בציבור לרפואת הילד! דומני, שאם נשאל את כל הילדים מי הוא יצחק בן יוכבד – ידעו מיד במי המדובר! ואם כן הנס שהוא נס חוץ לדרך הטבע – הוא דוגמא לכח התפילה בציבור – כי אתה שומע תפילת כל פה – , בכח התפילה של הציבור לקרוע את השמים ולהפוך את גזר הדין לטובה ולברכה.

מסופר שפעם נכנס אחד להרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא זי"ע, וביקש ממנו ברכה על בניו. אמר לו הרבי שיש לו סגולה לכך – והוא – שירחץ את פניו שלש פעמים ביום עם מים רותחים! וכשהסתכל הלה בתמיהה ולא הבין מה השייכות זה לזה, אמר לו הרה"ק זי"ע: כוונתי שבעת התפילה ג' פעמים ביום תבכה ותתחנן אל הקב"ה ותשפוך שיח בדמעות רותחות עד שכל פניך תכוסה בדמעות, ואז תיוושע! והוסיף הרה"ק ואמר לו – אני בעצמי – שופך שיח ובוכה בדמעות ותחנונים להקב"ה על בני רבי אהרן (כוונתו על הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע – שהיה אז כבר גדול – קדוש וטהור מפורסם) שיגדל ל"ערליכער יוד"...

מספרים על הגאון האדיר מרן הסטייפלער זי"ע, שבימי זקנותו אמר, שכל יום הוא מתפלל בדמעות שלישי על "חיימק'ה שלי" שיגדל לתלמיד חכם!... – וזה היה בזמן שבנו הגאון האדיר רבי

חיים קניבסקי שליט"א כבר היה מפורסם בין גדולי התלמידים
חכמים שבדור שכל רז לא אניס ליה...

מרן הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע אמר: להתפלל על ילדים
טובים אינו דבר צדדי דרך אגב, אלא זהו חלק מחינוך הבנים...

מסופר על הרה"ק בעל "דברי חיים" מצאנז זי"ע ששיבח פעם
בפני מרן ה"חתם סופר" זי"ע את בנו מרן ה"כתב סופר" זי"ע
שִׁפְחָנוּ וראה כי עדיו לגדולות, הוריד החת"ס את כובע הרבנות
הגדול מעל ראשו וא"ל: "אם לא שהייתי ממלא כל יום את כל
הכובע הזה בדמעות כדי שאצליח בחינוכם, איך הייתי זוכה לכל זה".
וכן מביא בס' "תפילה למשה" (עמ' ט"ו) שאמר: "תאמינו לי בני,
מדי יום ביומו אני שופך דמעות שה' יזכני שבני יעלו מעלה מעלה
בקודש יותר ממני, ויקויים בהם והטיבך והרבך מאבותיך".

מסופר על הרה"ק בעל "אהבת ישראל" מוויז'ניץ זי"ע ששאל
פעם את בנו הרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע: במה זכית
לילדים כה נפלאים (ה"ה מרן בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע, ומרן
אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי (שליט"א) [זצ"ל])? וענה לו: "בכל עת שהיה
עלי להדריך את אחד הילדים או לגעור בהם, אמרתי תחילה פרק
תהלים ושטחתי תפילה לפני הבורא יתברך שיכנסו הדברים
לליבותיהם". וקילס ה"אהבת ישראל" את הדברים.

הגה"ק רבי יואל מסאטמאר זי"ע התבטא פעם באחת
ההזדמנויות אודות חינוך הבנים "אבותינו כשראו שהבנים אינם
מצליחים כל כך בלימוד, הורידו כנחל דמעה בעת ברכת התורה
ובעת ברכת אהבת עולם, על הצלחת בניהם בתורה".

ביום ב' שלח תשע"ד – יום החופה לנכד מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק – נכנס אל הקודש פנימה – באכסנייתו במאנסי – בני הב' צבי הירש ני"ו (שלמד אז בישיבת מאור יצחק במאנסי). הרבי שאל אותו בן כמה הוא, אמר לו בני שהוא בן שמונה עשרה שנה. אמר לו הרבי "דו וואלסט שוין געמעגט א חתן ווערן" – "מותר לך כבר להיות חתן", ענה בני להרבי "הרי יש לי אח מבוגר ממני" (אחיו הב' מאיר דוב ני"ו הלומד בישיבת מיר בירושלים עיה"ק – שבדרך אגב נעשה חתן בערך כחודש ימים אח"כ). אמר לו הרבי "כן כן, ומה אתה עושה בשבילך?" הסתכל עליו בני ולא ענה לו כלום.

שאלו הרבי "בן כמה הוא"? ענה לו בני שהוא בן עשרים. אמר לו הרבי "דו דארפסט טאן וואס דו קענסט פאר אים אז ער זאל שוין ווערן א חתן, און אזוי וועסטו זיך קענען א רוק טאן" – "אתה צריך לעשות מה שאתה יכול שהוא יתארס כבר, וכך תוכל גם אתה להתקדם!" הסתכל עליו בני בעינים תמהות, ולא הבין מה שהרבי רוצה ממנו. אמר לו הרבי "אתה לא מבין מה שאני אומר לך?" הסתכל עליו בני והמשיך בשתיקתו. והרבי המשיך ואמר "אתה צריך להתפלל עבורו! – עכשיו אתה כבר מבין!?"...

ולכן כשאנו רואים כאן הניסים הגלויים האלה – זה ודאי לא דבר פשוט – וראוי לומר שזה מכח תפילות בני ישראל שבקעו רקיעים...

ובאמת עיקר הבעל שמחה כאן הוא אבי הבן ה"ה ידידינו ר' אשר שיחי' – הוא הגבר הוקם עול – הוא עמד מאחורי כל

התפילות, כל הזמן דאג שיאמרו תהלים ויתפללו על בנו, לא היה שיחת טלפון אחת עמי שלא ביקש שיאמרו תהלים! וכל הזמן התחזק באמונה ובטחון שהקב"ה בודאי יעזור – כי אין כמו תפילות הציבור – ואכן בחסדי ה' זכה לנס גדול זה בזכות אמונתו השלימה והנפלאה ובזכות תפילות הציבור.

בפרשתנו כתוב (ויקרא כ"ו, ג'): אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם. מפרש המאור עינים זי"ע, שכל המצוות שטעמם מפורש, וטעם קיום המצוה מובנת לכל מקיימה – הנה כשהאדם מקיימה – לא ניכרת בכך מידת האמונה והבטחון שבו, שכן יתכן שמפני הבנתו בטעם ציווי הקב"ה לקיים את המצוה לכן הוא מקיימה. לא כן הדבר כשהוא מקיים מצוות שהם "חוקים" – ש"חק" הוא בלי טעם – במצוות אלו שהם חוקים, והקב"ה ציווה לקיים אותן מצוות – בזה ניכרת מידת האמונה בהשי"ת, כי לא יתכן שהאדם מקיים את אותה המצוה מפני הבנתו שיש לקיימה, שהרי המצוה היא חק בלי טעם, ומה שהאדם מקיים את אותה מצוה, זה רק מפני אמונתו בהקב"ה כי בגודל אמונתו בהקב"ה הוא מקיים את המצוה ללא כחל ושרק.

וזהו מאמר הכתוב, אם 'בחקותי' – דייקא בחקותי שהן בלי טעם – 'תלכו' – שתקיימו את מצוותי גם אלו שהן "חוקים", ואינכם מבינים בטעם ציווי ה' לקיימם – והרי זה מורה באצבע למידת אמונתכם האיתנה בהקב"ה – אזי – 'ונתתי גשמיכם בעיתם' – ותזכו לכל הברכות האמורות בתורה..

רואים מזה גודל מעלת האמונה והבטחון בהשי"ת, שבכוחה להשפיע שפע טוב ורפואות וישועות.

יעזור הקב"ה, שהילד יצחק נ"י יתמיד בבריאותו השלימה, לאורך ימים ושנים טובות, ואביו – ידידנו ר' אשר שיחי' יזכה לרוות ממנו רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ויקויים בו ברכת הכתוב "ואכלתם בשר בניכם" – שיאכל וישבע מהבשורות הטובות שישמע מבניו, לטוב לו ולהם כל הימים – וברכתי הוא, שיקויים בו הפסוק "ואכלתם בשר בניכם" – גם לפי מה שפירש מרן הרה"ק ה"אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע – שהבנים יהיו חסידים, ובאמצע הסעודה ירוצו לטיש של הרבי שלהם וישאירו את כל הבשר על השולחן, ולא יהא לאביהם ברירה ויאכל את הבשר של הבנים שלו...

« המשך ממעמד 8 | האון רבי שלמה זלמן מירדמן שליט"א »

השי"ת ולא אל השעון... וכמוכן שאז אין מתרגזים כשאחד מאריך קצת בתפילתו, והתפילה מתארכת בעוד שתי דקות ואפילו בעוד חמש דקות!... העולם מספרים: שתפילת 'עלינו לשבח' באה פעם אחת בטענות כלפי מעלה, מדוע נגרע ערכה ולא שפר חלקה בעיני הרבה אנשים, שבכל התפילה עוד מתפללים איך שהוא, אבל תפילת 'עלינו לשבח' כמעט ואינה חשובה בעיניהם, יש אנשים שאומרים אותה כשרגלם האחת עומדת כבר מחוץ לבית הכנסת, ויש אנשים, המהדרין מן המהדרין, שאז הם כבר כלל אינם נמצאים בבית הכנסת, במצב הטוב הם אומרים אותה בדרך לעבודתם... [אגב, על זה היה מרגלא בפומי' של המגיד הירושלמי המפורסם, הגה"צ רבי שלום שברדון זצ"ל, ש'עלינו' איננה 'תפילת הדרך'...]. ולפעמים צריכים להמתין לעשירי כדי שיוכלו לומר קדיש יתום שלאחר 'עלינו', גם אם בכל עת התפילה היה המנין ברווח.

כששמעו בשמים את כאבה של תפילת 'עלינו לשבח', הבטיחו לה שבימים הנוראים יאמרו תפילה זו בכוונה גדולה, והיא תהיה אחת מן התפילות המיוחדות ביום זה, כולם יסלסלו וישתעשעו בה, ואף גם יכירו בה ארצה... (לקט מתוך 'נועם שיח' פרשת תעב' תרגומו תש"ד, מכון 'אפרון שלמה')

ואמר לו: "ילדי היקר, לא אומרים 'פיר' אלא 'פייער'..." הילד, כששמע את דבריו האוויליים שלא במקומם, צעק לעברו ואמר לו: "שוטה שכמותך, למה אתה מבלבל עכשיו את ראשי בניבוי דברים איך לדבר, אם לומר 'פיר' או 'פייער' - וכי איך רואה שהאש בוערת כאן? - עם ברענט א פייער! - הרי האש גדלה מרגע לרגע, ולשונותיה מאימות לכלות כל חלקה טובה מבלי להשאיר שריד ופליט רח"ל! כשהאש בוערת - למי יש זמן לחשוב איך לדבר?..."

אמר שליח הציבור לאותו מעורר: "כשאוחזים באמצע התפילה, הרי בוערת אש! עם ברענט א פייער! וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים ל"ט, ד): 'חם לבי בקרבי - בהגיו תבער אש', כשיהודי עומד בעת התפילה לפני קונו כעבד לפני המלך, הרי אז בעת התפילה בוערת אש גדולה ועצומה! ואם כן אני שואל אותך - כשבווערת אש, האם אז הוא הזמן הנכון לחשוב על הדיבורים שהיו כפי הכללים?! עם ברענט דאך א פייער!..."

לעובדא הנ"ל אפשר להסוּף ולומר, שאם אמנם יהודי מתפלל בהתעוררות ובלהבת אש [אויב מ'פלאקערט ביים דאווענען], אז גם אינו טרוד בעת התפילה להציץ בשעונו. כשעומד ומתפלל ובוער בקרבו, אז מתפללים אל

העולם מספרים, שתפילת 'עלינו לשבח' באה בטענה, מדוע נגרע ערכה שבכל התפילה עוד מתפללים איך שהוא, אבל תפילת 'עלינו לשבח' - כמעט אינה חשובה בעיניהם... כששמעו בשמים את כאבה של תפילת 'עלינו לשבח', הבטיחו לה שבימים הנוראים יאמרו תפילה זו בכוונה גדולה...

הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א, אב"ד סאטמוב ליקווד, על התורה והתפילה

"בבחינת בחיים" (דברים ל, י"ט)

פגע בו יהודי אחד ממכריו. וכשראה את הגאון מתהלך ביגונו ושקוע בצרתו, שאלו על כך: "מה קרה לכם? אולי התרגשה עליכם איזו צרה ר"ל, אולי אני יכול לעזור לכם?"

השיב לו הגאון בעל "שואל ומשיב" זצ"ל: "כנו המצב אצלי בבית קשה מנאשו, שכן מאז שכל הוני אבד בתהום ונבלע במצולות, חיי אינם חיים! אני מרגיש שאני לא יכול לסבול עוד! כי עד תהה" - מספר השואל ומשיב - "בהיותי יושב על תלמודי במשען ומשענה - באן טורד, הייתי יכול להתמיד בלימודי בעיון ובקיאיות, הייתי יושב ולומד אלף דפי בגמרא בחודש וכדומה, אמנם מאז שנעשיתי מחוסר לחם, ועול הפרנסה ריחיים היא הוא על צווארי, אני יכול להספיק כל כך בלימודי, ולמדתי, אפוא, החודש רק שש מאות דפי גמרא... תורה מה היא עליה על כן אני מתהלך שבור ורצוף, כי אני יודע לשית צעות בנפשי..."

כששמע הר"ק אבמלא את דבריו הנוראים, אמר לפרנסי הקהל: "אותו תקחו לרב בעירכם! אדם אשר מרגיש את התורה כחלק מחיותו, וכאשר הוא מופרע מלימודו חיי אינם חיים - זה מה שכואב לו - 'התורה מה תהא עליה' - הכסף הרב שאבד לו אינו מדבר אילו, כי זה אינו מעניינו כלל, זה התורה שהיא משוש חיי ויקרה לו כבבת עיני - הוא הגבר הוקם עול - הוא ראוי להיות רב בעירכם, והוא אשר יקים את התורה ויכול להעמיד את הדת על תילה!"

לפני מספר שנים סיפר לי כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א - ארה"ב, שבאחד מבתי הכנסיות אירע פעם, שבאמצע התפילה ניגש יהודי אחד לשליח ציבור, והעיר לו אודות תיבה מסויימת בנוסח התפילה, שלפי דעתו הוא לא הגה את הניקוד כנונה כפי כללי הדקדוק [לדוגמא: בתפילה "וקבל ברחמים וברצון את תפילתנו" - את נקודת תיבת 'ברחמים', הגה השליח ציבור 'ברחמים' - עם שו"א, ודעת המעורר היתה שלפי כללי הדקדוק יש לומר 'ברחמים' - בהדגשת הסת"ף פת"ח]. שליח הציבור לא ענה לו [לאותו מעורר] אז - באמצע התפילה.

לאחר התפילה, ניגש שליח הציבור לאותו יהודי ואמר לו, שהוא רוצה לספר לו איזו עובדא. וכמו סיפר לו: בכפר אחד פרצה פעם אחת אש גדולה בבית בו היה דר ילד קטן. הילד - בראותו את האש שפרצה - נבהל מאוד, וינס החוצה, והתחיל לזעוק לעזרה בקול רעש גדול: 'הצילו! א פיר, א פיר! עס ברענט, א פיר!?!' [כשכוונתו ל"פיר" - אש]. תוך כדי שהילד זועק לעזרה, עבר שם איש אחד, וכששמע את זעקת הילד "עס ברענט א פיר", ניגש אליו

מרן הגה"ק בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע, היה אומר: בפסוק נאמר (דברים ל, י"ט): "ובחרת בחיים". התורה הקדושה מצווה את האדם שיבחר בחיים. נשאלת השאלה: לאיזה צורך אמרה כן התורה? וכי יש אדם מן השורה שיבחר במוות מאשר בחיים? היעלה על הדעת שאדם שעומדות בפניו שתי דרכים - דרך החיים ודרך המוות - יבחר לעצמו את דרך המוות, בו בזמן שעומדת לפניו גם דרך החיים - עד שתתורה צריכה להורות לו את הדרך הנכונה ולומר לו: 'ר' איד! ראה נא שתבחר את דרך החיים ולא את דרך המוות'... אטו בבהמות עסקינן??

ואמר הרבי זי"ע שכונת הכתוב היא כך: התורה הקדושה מצווה את האדם ואומרת לו: "ובחרת בחיים" - ראה נא לבחור ב"חיים" - מהו הכוונה "לחיות" [וואס הייסט לעבן]. וכי משחק 'כדורגל' נקרא 'לחיות'? האם להתלבש עם כל השיגעונות של המתחדשים במיטב האופנה - המגיעה מהגויים המשוגעים בפאריז - זה נקרא 'חיים'?

א"פ יעדיד'ג'ן שבת קודש היה נקרא 'לחיות'! [דאס לייטט געלעבעט!] תורת ה' - זה נקרא 'לחיות'! חיות קדושה - זה נקרא 'חיים' - מהו הכוונה התורה הקדושה בציוותה את האדם: "ובחרת בחיים", כשאתה הולך לבחור את הדרך בחיים - ראה נא לבחור בחיים' האמיתיים, 'א לעבעדיג'ן לעבן ניטט א טויטער לעבן!...

המעשה שלפנינו ימחיש מאוד מהם חיים של תורה - שכל חיי האדם הם אך רוק לצורך לימוד התורה.

הגאון רבי יעקב אורנשטיין זצ"ל בעל "ישועות יעקב" על שו"ע, היה הרב בעיר לעמבערג. אחריו, היתה העיר תקופה מסויימת מבלי רב. באותה תקופה היו הרבה מועמדים שהציעו לכהן פאר בעיר חשובה זו - לעמבערג. בראש המועמדים היו מוציעים שני גדולי עולם: הגאון רבי יוסף שאול נתנון זצ"ל בעל "שואל ומשיב", וינסו, הגאון רבי מרדכי זאב אייטנא זצ"ל, שחיברו ביחד את הספר "מפרשי היס" על ספר "התלמוד". אלא שפרנסי הקהילה לא ידעו במי לבעור לרב, כי שניהם היו גדולי הדור, הורפים ובקיאים גדולים, צדיקים וקדושים. על כן החליטו לשאול את מוצא פיו של הר"ק רבי יהושע זי"ע, שירה להם כדת מה לעשות.

בחור, אפוא, פרנסי הקהילה חשבוה ונבדה, מראש הקהל ורוביה, שיסעו לבעולו לשאול את חוות דעת הר"ק רבי יהושע זי"ע. כשהגיעו לבעולו, ונכנס לקודש פנימה, ושטחו בפני הרבי את ספיקותיהם, הם מננו את המעלות שיש לכל אחד משני המוצעים להם, והמתינו בחודת קודש לתשובתו. בני לבני, קם אחד מהנוכחים, ואמר שהוא רוצה לספר עובדא על הגאון בעל "שואל ומשיב" זצ"ל, וכה סיפר:

חוננו של השואל ומשיב' היה עשיר גדול מאוד, וכשלקח את השואל ומשיב' לחתן, הקציב עבורו נדן גדול - והבטיח לו הון עתק כדי שיוכל לשבת במנוחה, לשקוד על דלתי התורה כאוות נפשו הטוהרה, ושום טרידה לא תסרידתו מלמודו. וזוהי - עורתו בקודש - היא אשר נטלה על שכמה את עול ניהול הבית, כדי שבעלה הקדוש לא יופרע מתלמודו. לימים, שלחה ידה במסחר, והשקיעה את ה'נדן' בכמה מקומות. מהרווחים התפרנסו בכבוד, וכך היה בעלה הגאון יושב ושוקד על לימודו בלי שום הפרעות.

ויהי היום, התפרק עליהם הגלגל ר"ל, והפסידו את כל כספם שהיה מושקע, עד שנשעו עניים ודאבונים ר"ל, והגיעו לכדי פת לחם. המצב בבית היה קשה מנשוא, כי היו מורגלים לחיות במנוחה והשקט, וכך ביום אחד היו צריכים לחשוב על פת לחם.

יום אחד מראש השואל ומשיב' ברחוב כשהוא מוטוט ברעיונותיו. הוא היה נראה מאוד חולה ושבור, אאותו תנהג נראו על פניו. למנו היו צריכים להיות 'חדי עין' להבין שעננה כבדה רובצת לה עליו. בהיותו מהלך ברחבי עירו,

והוא נפלא

לאחר הסתלקותו של הגה"ק כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, כשהכתירו שמונה אדמורי"ם בחצר הקודש וויזשניץ, התבטא הרה"ח ר' גרשון ניימאן שליט"א גבאי ביהמ"ד דחסידי וויזשניץ-מאנסי, ואמר ביטוי נפלא: עד עכשיו התפללנו בכוונה בברכת "רפאנו", מעתה אנו צריכים לכוין היטב בברכת "שים שלום"...

RABBI M. HAGER
27 PHYLLIS TERRACE
MONSEY, N. Y. 10952
TEL. 914-649-4952

בני ברק אאמו"ר
מרדכי האגער
מהר"צ מוהר"ם זצלה"ה מוויזניץ
תשנ"ט, נ. י.

ב"ה. איור תשע"ח לפ"ק

בשבטנו ישראל נודיע נאמנה, שאחר פטירת כ"ק אאמו"ר זצלה"ה הכ"מ, שבחוקת אבותיו הק' נשא בעול נשאות צדקת רמבעה"ל בולל" אחבת ירושלים", הוסכם על ידינו, שבקורת השירה נעבור כעת באנדרה אחת להמשיך בהנהגת הכולל על צד היותר טוב לתועלת עניי ארץ הקודש, שכל אחד מאתנו יקבל עליו עול הנשאות של הנהגת קיבוץ שקלי הקודש בעיר מושבו, ואחיו אדמו"ר הרה"צ שליט"א מביט שמש ינהיג החלוקה בארץ הקודש כמו שהיה עד עכשיו.

ועתה אנו פונים בזה לכל אנ"ש די בכל אתר ואתר, להמשיך ולהרבות במעשה הצדקה הזאת בעין וברוח נדיבה, להחיות נפשות רבות של אחינו עניי ארץ ישראל הושבים על התורה ועל העבודה בארץ הקודש, אשר עיניהם תלויות ונמייחלות להתמיכה הזאת מאוהבים שבגולה.

זכות המצוה הגדולה של צדקת רמבעה"ל המסוגלת לישועות, וזכות אבותינו ורבותינו זי"ע מייסדי הכולל, תגן על כל המשתתפים, שיעלו תפלותיהם לרחמים ולרצון, ויתברכו עם כל מיני השפעות טובות, וד' יהי בעוזרו, שיהי ביכולתו להחזיק ידי יושבי ארצנו הקדושה ולהלל כוללינו על מי מנוחות כאשר עם לבבנו, והיה מעשה הצדקה שלום.

הכ"ד המודברים בצדקה

ק' ישראל בירלוב מוהר"ל מוויזניץ צפלה"ה הכ"מ מאנסי
ה"ר אהרן אהרן גאון מוויזניץ מוהר"ל מוויזניץ צפלה"ה הכ"מ מאנסי
ה"ר צבי יוסף ביה"ד מוהר"ל מוויזניץ בירלוב הכ"מ מאנסי
א"ח צבי אהרן מוויזניץ צפלה"ה
ה"ר צבי ביה"ד מוהר"ל מוויזניץ צפלה"ה הכ"מ מאנסי
ה"ר אהרן ביה"ד מוהר"ל מוויזניץ צפלה"ה הכ"מ מאנסי
ה"ר אהרן ביה"ד מוהר"ל מוויזניץ צפלה"ה הכ"מ מאנסי
ה"ר אהרן ביה"ד מוהר"ל מוויזניץ צפלה"ה הכ"מ מאנסי

